

Luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat

Kuntatekniikan lautakunta 13.06.2019 § 95
159/11.05.02/2019

Valmistelija Merja Puromies, ympäristösuunnittelija, merja.puromies@kirkkonummi.fi

Yleistä

Ympäristönsuojeluyksikön tilauksesta on kunnan omistamille luonnonsuojelualueille tehty vuonna 2018 kolme hoito- ja käyttösuunnitelmaehdotusta ja kaksi hoitosuunnitelmaehdotusta.

Kunnan metsästrategian mukaan luonnonsuojelualueiden hoitosuunnitelmien valmistelusta vastaa kunnan ympäristönsuojeluyksikkö.

Suunnitelmaehdotukset ovat olleet yleisesti nähtävillä 25.4.-26.5.2019 Kirkkonummen palvelupisteessä, keskustan ja Veikkolan kirjatoissa sekä kunnan verkkosivuilla. Suunnitelmaehdotusten esittelytilaisuus on pidetty 9.5.2019 kunnantalolla.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaehdotukset ovat olleet 26.2.2019 rakennus- ja ympäristölautakunnassa, joka on merkinnyt ne tiedoksi.

Lausunnot on pyydetty kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluilta, kunnossapitopalveluilta ja vapaa-aikapalveluilta. Näistä kaavoitus- ja liikennepalvelujärjestelmät on antanut lausunnon. Kirkkonummen ympäristöyhdistys on antanut kirjallista palautetta lausunnon muodossa. Tom Hindsberg on antanut palautetta suunnitelmaehdotusten esittelytilaisuudessa. Yhteenveto lausunnoista ja Tom Hindsbergin antamasta palautteesta sekä vastineet näihin ovat liitteenä.

Hyväksytyt suunnitelmat toimitetaan rauhoitusmääräysten mukaisesti Uudenmaan ELY-keskuksen hyväksyttäviksi.

Suunnitelmaehdotukset

Hoitoon ja käyttöön liittyvien toimenpiteiden pohjaksi on suunnitelma-alueilta selvitetty pääpiirteittäin luontotyypit ja putkilokasvilajit. Volsin suunnitelma-alueelta on lisäksi selvitetty sammallajistoa. Suunnitelmien laadinnassa ovat olleet käytössä myös ympäristönsuojeluyksikön tiedossa olleet liito-orava- ja muut eläinlajihavainnot.

Volsin luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelma

Suunnittelualue käsittää useita eri aikoina perustettuja luonnonsuojelualueita, joista uusin on Suomi 100 -suojelualueisiin kuuluva Volsin luonnonsuojelualue.

Alueen luontotyypeistä mm. pähkinälehdot, lehtokorvet ja saniaislehtokorvet on luokiteltu uhanalaisiksi Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa.

Hoitotarve alueella on vähäinen. Hoitotoimina esitetään lähinnä pähkinäpensaita varjostavan puuston poistoa sekä tammien ja vaahteroiden kasvua haittaavien puiden poistoa tai kaulaamista.

Alueelle on suunniteltu luontopolku, jolla on 12 esittelykohdetta. Näille on laadittu kuvaukset, jotka on tarkoitus laittaa kunnan verkkosivuille polun viitoituksen ja kohdetolppien toteutuksen jälkeen.

Konsultin tekemää suunnitelmaehdotusta on muutettu nähtävillä olon jälkeen saadun palautteen pohjalta seuraavasti:

- luontopolku kulkee Bergvikintien päästä Nydalsvikenin rantaan pistopolkuna rengasreitin sijaan,
- luontopolku kulkee P2-pysäköintipaikalta Sepelbergenin polulle Mariefredintien vieressä,
- opastaulujen tekstit ja esittelykohteiden kuvaukset laaditaan suomeksi ja ruotsiksi sekä lisäksi ainakin pääkohdiltaan englanniksi.

Muutoksilla vähennetään raivaustarvetta ja säästetään näin luontoa. Polun kiinnostavuus ei vähene näiden muutosten johdosta.

Kantvikin luonnonsuojelun itäosan hoito- ja käyttösuunnitelma

Suunnittelualue on osa Kantvikin Suomi 100 -luonnonsuojelualuetta. Alue on luontotyypeiltään monipuolinen. Alueella on mm. karuja kalliometsiä, kuusivaltaisia lehtomaisia kankaita, isovarpurämeitä ja kangasrämeitä.

Alueella on tehty metsänhoitotoimia vuonna 2017. Käsitellyille alueille esitetään hoitotoimiksi kymmenisen vuoden kuluttua tehtävää pienpuuston harvennusta ja pienaukotusta. Vanhemmilla metsäalueilla ei ole tarvetta tehdä luontoarvoja palauttavia tai edistäviä hoitotoimia, koska niillä ei ole lehtoja tai ojitettuja kohteita.

Alueelle on suunniteltu luontopolku, jolla on 10 esittelykohdetta. Näille on laadittu kuvaukset, jotka on tarkoitus laittaa kunnan verkkosivuille polun viitoituksen ja kohdetolppien toteutuksen jälkeen.

Konsultin tekemään suunnitelmaehdotukseen on nähtävillä olon jälkeen saadun palautteen pohjalta tehty lisäys, jonka mukaan opastaulujen tekstit ja esittelykohteiden kuvaukset laaditaan suomeksi ja ruotsiksi sekä lisäksi ainakin pääkohdiltaan englanniksi.

Meikon luonnonsuojelun itäosan ja Timmermossenin aarnimetsän luonnonsuojelun hoito- ja käyttösuunnitelma

Vuonna 2005 perustettu Meikon luonnonsuojelualue on Meiko- Lapträskin Natura -aluetta. Siihen liittyvä Timmermossenin aarnimetsä kuuluu Suomi 100 -luonnonsuojelun alueisiin.

Suunnittelualueen luontotyyppinä ovat mm. luontodirektiiviin sisältyvät borealiset luonnonmetsät, kasvipeitteiset silikaattikalliot sekä pikkujoet ja purot.

Hoitotarve alueella on vähäinen. Meikon luonnonsuojelualueella olevalle suolle esitetään padon tekemistä sille aikoinaan kaivetun ojan ja tämän jatkeena olevan laskunoron välille. Toimenpiteen tarkoitus on suon palauttaminen nopeammin luonnontilaan.

Timmermossenin tien ja Meiko-järven välille on suunniteltu retkeilyreitti, joka yhtyy järven ympäri kiertävään retkeilyreittiin. Timmermossenin tieltä reitti on jatkossa syytä suunnitella kuntakeskukseen asti.

Konsultin tekemää suunnitelmaehdotusta on muutettu nähtävillä olon jälkeen saadun palautteen pohjalta niin, että valtion omistaman suojelualueen kautta kulkeva eteläinen vaihtoehtoreitti on muutettu kulkemaan Vaipon kautta. Reitin toteutuksesta neuvotellaan Metsähallituksen kanssa. Muutoksella vältetään pitkospolkujen rakentamista ja lisätään reitti yhteyksiä.

Albin Bromanin tammimetsikön hoitosuunnitelma

Alue on rajattu luonnonsuojelulain 29 §:n mukaiseksi suojelluksi luontotyyppialueeksi (jalopuumetsikkö).

Suunnittelualaue edustaa luontotyyppijä pähkinälehdot ja tuoret kangasmetsät. Tammia kasvaa muiden puiden seassa. Alueelle on aikoinaan istutettu pihtoja, jotka ovat tuottaneet runsaasti taimia. Hoitotoimiksi esitetään nuorten pihtojen ja tammia varjostavien isojen pihtojen poistoa. Lisäksi esitetään nuorten pihlajien, vaahteroiden ja haapojen poistoa tammien ympäriltä.

Sigurdsin pohjoisen pähkinäpensaslehdon hoitosuunnitelma

Alue on rajattu luonnonsuojelulain 29 §:n mukaiseksi suojelluksi luontotyyppialueeksi.

Hoitotoimiksi esitetään nuorten kuusten poistoa. Toimenpiteen tarkoitus on ehkäistä pähkinäpensaita varjostavien puiden ja kenttäkerrosta muuttavan happaman karikkeen lisääntymistä.

Liitteet

- Volsin luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmaehdotus
- Kantvikin luonnonsuojelualueen itäosan hoito- ja käyttösuunnitelmaehdotus
- Meikon luonnonsuojelualueen itäosan ja Timmermossenin aarnimetsän luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmaehdotus
- Albin Bromanin tammimetsikön hoitosuunnitelmaehdotus
- Sigurdsin pohjoisen pähkinäpensaslehdon hoitosuunnitelmaehdotus

Oheismateriaali

- Yhteenveto luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmaehdotuksista annetuista lausunnoista ja palautteesta sekä näihin vastineet
- Kaavoitus- ja liikennepalveluiden lausunto
- Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry:n lausunto

Esittelijä	Kuntatekniikan toimialajohtaja
Päätösehdotus	Kuntatekniikan lautakunta päättää hyväksyä luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmaehdotukset.
Käsittely	Käsittelyn aikana Matti Kaurila teki muutosesityksen, jonka mukaan lautakunta päättää, että kaikilla esitetyillä suojelualueilla voidaan edelleen järjestää suunnistuskilpailuja ja olemassa olevia polkuja pitkin saa pyöräillä.

Lisäesitystä kannattivat Pekka Jäppinen, Pekka Rehn, Kim Männikkö, Anneli Granström ja Kati Kettunen.
Kuntatekniikan lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä lisäesityksen.

Käsittelyn aikaan Matti Kaurila teki muutosesityksen, jonka mukaan Volsin luonnonsuojelualueen partioleiriä voidaan jatkossa kehittää. Kaikilla alueilla olemassa olevien ojien annetaan umpeutua ilman, että oja erikseen tukittaisiin kaivinkonein.

Lisäesitystä kannattivat Pekka Jäppinen, Anneli Granström, Pekka Rehn, Kati Kettunen ja Kim Männikkö

Kuntatekniikan lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä lisäesityksen.

Päätös

Kuntatekniikan lautakunta päätti

1.
hyväksyä luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmaehdotukset

2.
että, kaikilla esitetyillä suojelualueilla voidaan edelleen järjestää suunnistuskilpailuja ja olemassa olevia polkuja pitkin saa pyöräillä

3.
että, Volsin luonnonsuojelualueen partioleiriä voidaan jatkossa kehittää. Kaikilla alueilla olemassa olevien ojien annetaan umpeutua ilman, että oja erikseen tukittaisiin kaivinkonein

Kaavoitusarkkitehti Seppo Mäkinen poistui käsittelyn aikana klo 19.19.
Ympäristösuunnittelija Merja Puromies poistui käsittelyn jälkeen klo 19.21.

Tiedoksi

Rakennus- ja ympäristölautakunta, vapaa-aikapalvelut,
kunnossapitopalvelut, Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry, Tom Hindsberg